

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Jredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Dve fronti

Menda nikdo ne ve, kedaj bo konec bratomornim bojem na pirenejskem polotoku. Španija, po katere ožljivi polje vroča in razburljiva kri starih Mavrov, je doživela že precej notranjih spopadov, obračunavanj in temnih trenutkov. Morda so bila ta obračunavanja tupatam operetne prirode, kar bi bilo povsem v skladu z latinsko romansko bitjo. Zdi se pa, da je sedanja borba na življenje in smrt med dvema nasprotujočima si strujama, zavzela oblike, ki utegnejo biti drugačne od latinsko ameriških operetno krvavih razračunavanj. Precej strahote doživljajo kar potrjujejo poročila, prebivalci v obleganih mestih, ki preživljajo tedne od izbruha državljanske vojne brez vode, brez svetlobe in v pomanjkanju hrane. Španska revolucija dobiva poseben značaj po soudeležbi nekaterih vodilnih španskih žena, ki so posegle v organizacijo bratomornih formacij. V središču teh borb sta na levičarski strani Dolores Ibaruri, stara revolucionarka, ki zbira in deli orožje. Je članica španskega parlamenta in igra v sedanjih borbah proti vstašem kot govornica in drzna komunistka pomembno vlogo. Poleg nje je znana druga najognejvitejša in najbolj borbena žena španske levice hčerka »španskega Lenina« Larga Cabalera Marija Pile, krasna žena, ki se je iz vroče ljubezni do nje sin bivšega predsednika republike Alcalá Zamora, mladi Alcalá, sicer prelevil v socialista, ki pa vendar ni mogel dobiti hčerke »španskega Lenina«, ker je sin bivšega »buržujskega državnega poglavarja«. Na desnici pa se borita slavna Dolores Primo de Rivera, hčerka bivšega španskega diktatorja, ki je s svojim bratom Antoniom de Rivera ustanovila fašistično »falango«. Ob njeni strani stoji v fašističnem pokretu Katalonije znana Pavlina Pi, ki jo nazivajo Devico Orleansko španske desničarske vstaje in ki vnema vstase z ognjevit besedo, pričenjajoč svoje govore s citati iz sv. pisma in blagoslavljajoč svoje poslušalce-vstase s križem.

Krvavi španski dogodki pa so zadobili posebno važnost radi podzemskih kanalov, po katerih so pričele segati v španske prilike tuje države in tuji narodi. Bilo je že nekaj precej kočljivih situacij, ki sta jih, večče plujoč med nevarnimi Scilami in Karibdami, objadrala francoska in angleška diplomacija. Morda so v ozadju idejne simpatije, ki so povzročile, da se je Evropa v izrazih simpatije in antipatije že na prvi mah razklala v dva tabora: V prvega, ki želi uspeha levičarski madridski vladi, in drugega, ki je pripravljen, da podpre socialno konzervativne vstaške struje. Sredi med obema frontama pa je zanihala angleška diplomacija, ki spretno in v smislu znanih tradicij posreduje med obema taboroma.

Toda iz ozadja se čutijo tudi znaki velikega apetita, ki je menda odločilnejši v vznemirjanju ozračja kakor idejne in strujne simpatije. Tukaj so goli, neprikriti računi, pogledi, ki zro proti Tangerju in španskemu Maroku. Semkaj upira pohlepno svoje oči Italija, ki se ji po abesinskem prigrizku zahoteva še druge, mastne pečenke, ki se ponuja ob prelivu Sredozemskega morja in Atlantika. Iz Tangerja bi se mogla ogrozati britanska prevlada v zapadnem delu Sredozemskega morja, ki je čvrsto zasidrana in zadržana v gibraltarski ožini. To pečenko naj bi pripravili goltnim Lahom čim delj

Schneider-Creusot hoče kupiti hirtenberške vojne tvornice

DUNAJ, 11. avgusta. Na merodajnem mestu in s strani ravn. tvornice municije v Hirtenbergu se demantira vest, v smislu katere je švicarski Bankverein kupil za 20 milijonov švicarskih frankov večno delnic omenjene tvornice. — Priznava se, da se je francoska tvornica orožja in municije Schneider Creusot zanimala za to avstrijsko tvornico, zlasti odkar se je v Franciji sprejel zakon o nacionalizaciji in odkupu vseh tvornic vojnega materiala. Pogajanja pa so se prekinila radi odločnega protesta avstrijske vlade, ki je zagrozila, da bo v slučaju nadaljevanja pogajanj izvršila po francoskem vzorcu podržavljanje ne samo hirtenberške, ampak tudi vseh ostalih tvornic vojne industrije. Spričo te ga je malo verjetno, da bi se dovolila prodaja delnic omenjenega podjetja.

Vstaška granata ubila britanskega kapetana

HENDAY, 11. avgusta. Reuter poroča: Včeraj je umrl na svoji jahti blizu Gijona radi eksplozije granate z vstaške španske križarke »Almirante Servera« britanski kapetan Savile. Gospa Savile, ki se je nahajala s svojim soprogom na jahti, je zadobila lažje rane. Radi tega je britanski poslanik v Španiji, ki se sedaj nahaja v Hendayu, naslovil protestno noto madridski vladi in vstaški junti v Burgosu.

PARIZ, 11. avgusta. Po vesteh iz Barcelone je tjakaj prispelo 30 letal iz inozemstva. Odleteli so proti Madridu. Baje gre za francoska letala, na katerih so izbrisani vsi znaki. Kakor poroča »Matin«, so prejele sovjetske trgovske agencije v Londonu, Bruslju in Parizu nalog, da stavijo na razpolago pariškemu biroju Kominterne 300 milijonov.

DN v finančnih stiskah

ZENEVA, 11. avgusta. Društvo narodov ima zopet neprilike s financami. Po proračunu bi moralo Društvo narodov prejeti kot članarino posameznih članic okoli 36 milijonov švicarskih frankov, je pa doslej prejelo komaj 16 milijonov. Mnoge države so bile opozorjene, da izplačajo dolžno članarino. Ne-katere sploh niso odgovorile, druge pa so odvrnile, da bodo plačale članarino morda pozneje, ko ne bodo valutne težkoče tako velike.

Stara zvestoba ne ejavi

VARŠAVA, 11. avgusta. Tisk in poljsko javno mnenje zelo povoljno komentirata predstoječi obisk francoskega generalisima Gamelina v Varšavi. V zvezi s tem se doznava, da bo generalni inšpektor poljske vojske general Rydz Smigly kmalu zatem vrnil obisk v Parizu, kar potrjuje, da se zveze med francosko in poljsko vojsko utrjujejo in se izkazujejo z osebnimi siki med šefi obeh vojsk dobri odnošaji obrambnih sil obeh držav. Vsekakor je v tej zvezi tudi značilno nenaadno prekinjenje dopusta poljskega zunanjega ministra Josipa Becka, ki je zopet prevzel svoje posle v Wierzbovi.

Lahi se zanašajo na muslimanski živeli

ADDIS ABEBA, 11. avgusta. 1400 tukajšnjih Arabcev je prispelo pred dvor, v katerem stanuje podkralj Graziani, ki so mu izjavili lojalnost ter zaupanje v italijansko oblast ter slovesno prisegli vernost italijanskemu kralju. Graziani je imel govor, v katerem je povdarjal, da je Italija vedno računala z zvestobo muslimanskega življa v svojih bivših in sedanjih kolonijah.

Nizozemski petrolejski keali finansira Habsburgovce

BUDIMPEŠTA, 10. avgusta. »Esti Ulsag« poroča iz Pariza, da je početkom leta 1936 stavila skupina magnatov okoli nizozemskega petrolejskega magnata sira Henryja Deterdinga na razpolago Habsburgovcem veliko vsoto denarja v angleških funtih v svrhu financiranja restavracijskega pokreta v Avstriji. Habsburgovci so ponudili Deterdingu kot jamstvo svoje nepremičnine v Avstriji, ki so jim bile nedavno vrnjene, vendar pa se je posojilo sklenilo na temelju žentlmenškega sporazuma in brez te garancije. Sedaj pa bo menda marsikoga glava bolela.

trajajoči bratomorni španski boji. Interes Nemčije pa je, da se vsa kočljiva situacija še bolj zaostri in zamota, da bi v trenutku zrele konjunktore lahko sledila zahteva po Togu, Kamerunu in Jugovzhodni Afriki. Nemara bi iz pirenejskega polotoka sem že šnil preko Evrope plamenč prameu, ko bi v tem delu ob stiku Evrope in Afrike ne bili angleški in francoski interesi popolnoma skladni.

Anglija, Francija, pa tudi Španija sama imajo proti tem izdatnim apetitom iz raznih strani skupne koristi. Morda je v tem ali onem interesu, da se Španija sesuje in da se za njeno afriško posest prične kupčijsko vladanje. Ni pa to v življenskem interesu španskega naroda in tudi Francija ter Anglija si tega, kar je očitno in razumljivo, nikakor ne želita.

Naši sokolski olimpijci zmagoviti

Krasen uspeh so dosegli včeraj naši Sokolji na berlinski olimpiadi. Pri včerajšnjih dopoldanskih tekmah je dosegel Štukelj največje število točk, in sicer 9.467 od 10 dosegljivih, tako da je poleg Čehoslovaka Mudca najresnejši kandidat za zlato, oziroma srebrno kolajno. Na orodju in skoku čez konja so dosegli prvo mesto Finci, drugo mesto naši Sokoli, tretje mesto Japonci. Na posameznih orodjih je dosegel Grilec pri skoku čez konja 9.2 od 10 dosegljivih, Forte in Vadnov 9.067, Primožič 8.833, Pristov 8.5, Gregorka in Štukelj 8.233. Pri konju vzdolž so bili naši Sokoli najboljši in je dosegel najboljši rezultat Merzlikin z 9.136, zatem sledijo Grilec, Forte, Vadnov, Gregorka, Pristov, Primožič. V vajah na drogu so se naši Sokoli plasirali takoj za Japonci in Amerikanci ter je beležil najlepši uspeh Grilec z 9.367, nato sledijo Merzlikin, Primožič, Štukelj, Pristov, Gregorka, Vadnov, Forte. Pri prostih vajah je dosegel najlepši uspeh Primožič z 9.057. Pri vajah na konju z ročaji je odnesel največ točk Grilec (8.4), v vajah na krogih se je sijajno postavil Štukelj, ki je dosegel 9.467, zatem sledijo Grilec z 8.333, Forte 8.633, Vadnov 8.600, Merzlikin 8.667, Primožič 8.300, zatem Pristov in Gregorka. Na bradlji so imeli najlepši uspeh Finci, zatem pa naši in je dosegel Grilec 9.113, Štukelj 9.067, zatem sledijo Merzlikin, Forte, Primožič, Pristav, Vadnov in Gregorka.

Končni uspeh na prvi dan tekm je torej v prvi skupini, v kateri so nastopili poleg naših Sokolov avstrijski, ameriški, belgijski, bolgarski, finski, japonski in madžarski telovadci, prinesel našim Sokolom drugo mesto. Prvo mesto so zasedli Finci, ki so kot prvi prodrli v vseh panogah, razen v skoku čez konja. Na krogih so dosegli prvo mesto Finci, druga jugoslovenski Sokoli, tretja Madžari. Na bradlji je isti položaj in so se na 4. mesto uvrstili Avstrijci. Na drogu so dosegli prvo mesto Finci, drugo Američani, tretje jugoslovenski Sokoli. V skoku preko konja so si prvo mesto priborili naši Sokoli, drugo mesto pa Finci. Na konju z ročaji prvo mesto Finci, drugo jugoslovenski Sokoli. V prostih vajah so bili prvi Finci, drugi Japonci, na tretjem mestu pa so se plasirali naši Sokoli.

ANGLEŠKI KRALJ NA NAŠEM MORJU

V Šibeniku je včeraj prebivalstvo navdušeno in toplo sprejelo vladarja Velike Britanije. Toplo pozdravljen od strani množice se je kralj Edvard podal iz vlaka do jahte. Na jahti je kralja sprejel poveljnik kapetan Doyle. Vmes so grmeli možnarji v proslavo prihoda kralja Velike Britanije. Sprejem ni imel službenega značaja, ker je prispel kralj Edvard na svoj letošnji odmor na Jadran popolnoma incognito pod imenom vojvode Lancasterskega. Včeraj ob 4. popolne je jahta »Nahleen« odplula proti Hvaru in bo prihodnje dni najbrže križarila okrog manjših otočičev na srednjem Jadranu.

PRESEDNIK PETER ŽIVKOVIĆ V SPLITU.

V Splitu je prispel včeraj predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke gosp. Peter Živković, ki so mu splitski strankniki pristaši privedili prisrčni sprejem. V Splitu ostane g. Peter Živković več dni in bo imel tudi več konferenc s pripadniki in zaupniki Jugoslovenske nacionalne stranke.

Pred sodnim stolom peavice

Morilec Ferdo Knapič na zatožni klopi radi umora na državnem mostu

Obsojen je bil na 15 let robije

V razpravni dvorani št. 53 mariborskega sodišča se je danes vršil epilog groznega umora, ki se je vršil dne 12. februarja t. l. ob pol 12. uri na državnem mostu v Mariboru. Pred petimi sodniki je sedel na zatožni klopi 47 letni mesarski pomočnik Ferdinand Knapič, ki je obtožen, da je po zrelom povdaru umoril 45 letno Terezijo Konradovo.

Obširna obtožnica slika tragičen dogodek, ki je svojčas razburil ves Maribor, takole: Leta 1928 se je mati obtoženca Ana Knapičeva, ki je bila branjevka, dala zavarovati pri »Ljudski samopomoči« za posmrtnino v znesku 22.000 Din. Mati je večkrat izrazila željo, da naj bi ta posmrtnina pripadla v enakih delih vsem otrokom. Toda bolezen in pa slaba kupčija sta Ano Knapičevo prisilile, da je l. 1932 odstopila zavarovalno policio pok.

Tereziji Konradovi, ki je tudi zanjo plačala premijske zneske. Konradova je tudi Knapičevo podprla ter ji dajala hrano. Leta 1934 je Ana Knapičeva umrla, nakar je dobila Konradova 22.000 dinarjev posmrtnine. Po nekem sporazumu pa bi morala baje pokojna Konradova izplačati od posmrtnine sinu Ferdinandu Knapiču in hčerki Rozi Kaplovi po 3000 Din. Ker pa Konradova ni hotela izplačati sinu in hčerki navedenega zneska, so se pričeli pravdati, in je pravda za obtoženega Knapiča končala brez uspeha. Radi tega je obtoženi Ferdinand Knapič pričel pokojno Konradovo sovražiti ter koval načrte, kako bi se nad njo maščeval. Kritičnega dne, to je 12. februarja t. l., je Knapič že zgodaj zjutraj odšel iz svoje stanovanjske v Jelačičevi ulici 6 ter se podal v razne gostilne, kjer je zavžil žganje. Potem je celo uro čakal pri državnem mostu na Konradovo, za katero je vedel, da nese okoli poldneva obed k nekemu trgovcu na Trgu svobode. Ko je Konradova prišla z otrokom omenjenega trgovca preko Kralja Petra trga, je Knapič šel za njo ter jo dohitel v sredini državnega mostu. Tam je brez besede izvel mesarski nož ter pričel kakor besen vbdati nož v telo Konradove in je odnehal šele takrat, ko je videl, da je žrtev omahnila. Nato je Knapič vrgel nož preko ograje v Dravo ter mirno korakal proti Glavnemu trgu, kjer ga je stražnik na opozorilo pasantov aretirjal. Konradova je zadobila od zadaj osem zaboljajev, od katerih sta bila dva absolutno smrtonosna in bi bila tudi vsaka zdravniška pomoč zaman. Pri prvem zaslišanju na policiji je Knapič izpovedal, da ni

imel namena, usmrtili pokojno Konradovo in da je dejanje izvršil v zmedenosti.

V razpravni dvorani

Današnja razprava se je pričela točno ob 8.30. Senatu je predsedoval so. s. dr. Tombak, prisedniki pa so bili s. o. s. dr. Lešnik, dr. Serbec, dr. Čemer in Kolšek. Obtožbo zastopa državni tožilec g. Sever, obtoženega Ferdinanda Knapiča pa je zagovarjal ex officio ovetnik dr. Jan. Najprej je državni tožilec prečital obširno obtožnico, nato pa se je pričelo zasliševanje obtoženega Knapiča. Na vprašanja predsednika dr. Tombaka je odgovarjal Knapič mirno, z majhnim nasmeškom na ustih. Z mirnim glasom je Knapič najprej odgovoril na vprašanje predsednika dr. Tombaka, ali se čuti krivega, z mirnim da. Povedal je nato, kako je prišlo tragičnega dogodka na državnem mostu. Povdarjal je, da pokojne Konradove ni čakal na mostu, ker je moral itak sam vsaki dan preko mosta. Ko jo je zagledal, jo je mislil nagovoriti. Ker pa je z roko zamahnila kakor vedno, če jo je hotel nagovoriti, je v njem zavrela kri, izvel je nož ter jo večkrat zabodel. Na podrobnosti dejanja se ne spominja več. Tudi se Knapič ne more več spominjati, da bi bil izustil napram nekaterim pričam groznice, da bo Konradovo ubil. Dejal je, da je 14 dni pred dejanjem blodil po mestu brez zaslužka in da ga je trdovratnost pokojne Konradove silno razburila, kadar je zahteval od nje, naj mu vendarle izplača znesek, ki se ga je bila obvezala po smrti matere Ane Knapičeve izplačati njemu in sestri. Tudi je Knapič dejal, da je hotel izvršiti samomor, ker mu ni bilo več do življenja. Pripovedoval je nadalje, da je bil leta 1915 v Galiciji ranjen na rokah in glavi ter da se mu od tega časa včasih »meša«. Nato je predsednik dr. Tombak prečital poročilo o poteku bolezni, radi katere je bil v graški živčni kliniki sko-

raj tričetrt leta. V omenjeno kliniko so ga sprejeli radi alkoholizma ter je poročilo še dodano, da se pri Knapiču živčni napadi ponavljajo vsaka tri leta in sicer z motnjami zavesti.

Kaj pravi Knapičeva sestra

Nato je bila zaslišana sestra obtoženega Knapiča, Roza Kaplova, ki je izpovedala, da je pokojna Konradova njej in bratu Ferdinandu obljubila izplačati po materini smrti po 3000 dinarjev, in sicer radi tega, ker je Ferdinand Knapič za mater plačeval v gostilni Koštomaj skozi dve leti hrano, sama pa je materi dajala hrano in stanovanje skozi 7 mesecev. Tudi je brat plačal njen pogreb pokojne Ane Knapičeve 1320 dinarjev. Ko je pa večkrat Konradovo opozarjal, naj vendar izpolni dano obljubo in naj končno izplača njej in bratu obljubljeni znesek, je Konradova dosledno dejala, da sedaj njima denarja in da bo že nekaj dala, vsega pa ne more. Naposled ji je Konradova vendarle dala 350 dinarjev. Tudi je Kaplova izpovedala, da ji je sestra pokojne Konradove dejala, da je imela Konradova ob njeni grozni smrti pri sebi 6000 dinarjev.

Sledilo je nato zaslišanje brata pokojne Konradove J. Samuha, ki je obtoženega Knapiča silno obremenil. Slikal je Knapiča kot alkohola vdanega človeka, ki ni skrbel za svojo mater in je od nje celo zahteval denar, tako da je morala mati stradati. Če ne bi bilo njegove sestre, pokojne Konradove, bi Ana Knapičeva umrla od gladi. Izpovedal je Samuh nadalje, da je bil kritičnega dne dopoldne skupaj s Knapičem, ki mu je še plačal žganje in ki mu je ob tej priliki dejal: »da ima že nekaj takega, da bo preskrbljen«. Tudi je baje Knapič nekoč svojim tovarišem pokazal svoj nož ter dejal da bo s tem »kanonom« (mislil je nož) streljal.

Knapič je bil obsojen na 15 let robije.

Pabecki

NOVA ŽRTEV PLANIN.

S severne stene Triglava je strmoglavil v prepad 20 letni umetni mizar Josip Pfennig iz Celovca. Njegov tovariš, 19 letni kemični praktikant Schwarz, pa je zadobil težke in nevarne poškodbe.

MAJOR FEY — NOVI VODJA HEIMWEHRA?

Na Dunaju so se te dni nenadno raz-

širile vesti, da je avstrijska vlada v krizi in da se pričakuje vsak čas demisijski celokupnega kabineta. Iz službene strani pa to vest dementirajo in pravijo, da nima nobene podlage. Vsekakor pa se opaža v hajmverovskih vrstah živahno gibanje, ki hoče kneza Starheimberga odstraniti iz vodstva. Med hajmverovci krožijo letaki s podpisi, kjer se zahteva, da prevzame vodstvo Heimwehra bivši podkancler major Fey. Feyevj pristaši so baje nabrali že nad 35.000 podpisov.

jenosti dela je morda omeniti večkratno poslavljanje in zopetno prihajanje najstarejšega Hribarjevega sina Petra, kar otpeva gledalca.

Članom ruškega letnega gledališča, ki zaslužijo podporo vse obmejne nacionalne in kulturne javnosti, gre topla pohvala in priznanje. Njihov vodja in režiser Vekoslav Janko je z večšo roko razdelil vloge, ki so nekaterim igralcem ineditno ležale, ter spretno izvršil svoje režiserske naloge, ki zahtevajo pri igri na prostem posebnih režiserskih pobud, zamislekov in prožne gibčnosti. Za svoj trud in vneto kulturno delo je našel zadoščenje v krasnem razvoju nekaterih igralških talentov, ki so tudi ob nedeljski predstavi izkazali mnogo odrske tvornosti in izdatne spopolnitve. V žarišču odrskih dogodkov je bil trmasti, v značaju premočrtni ter v svojih odločitvah neodoljivi pohorski kmet Jernej Hribar. Vekoslav Pečar, ki ga je podajal, je napravil iz tega Hribarja zares sijovito pohorsko naturo, iz katere bruha vulkansko energija in sangvinična eksplozivnost. Njemu ob strani stoji vsa za dom in svoje živeča marljiva in tiha žena Ana Ozimove Marice. Ljubeče se njune otroke so prikazovali Nuša Bučarjeva kot simpatična Katica, Janko Fridrik kot starejši Hribarjev sin

Juan March

Z Gil Roblesom je Juan March pobegnil v Francijo, ko je v Španiji izbruhnila desničarska revolucija. Danes pa je Juan March financer ustaškega pokreta, ki s tujo pomočjo denarno podpira španske ustaše. Neki francoski list ga prišteva korupcionistom in zakulisnim diktorjem, kakor ga je bil imenoval že bivši minister prve republikanske vlade Jaime Corner. Juan March je izreden primer. Ni prijatelj in ne sovražnik republike, kakor tudi ni bil prijatelj in ne sovražnik Riverine diktature in ne Alfonsove monarhijske. March je finančnik 20. stoletja, ki je pač vedel vselej izkoristiti položaj in je imel velike dobičke tudi, ko je dobavljal orožje plemenom Rifa, ki so se svoje dni borili proti španskim gospodarjem. Po rodu je Juan March Katalonec in je bil vselej neke vrste država v državi za časa vladanja Alfonza XIII. in Primo de Riverine in ni izginil s površja niti ko je bil leta 1931. izvoljen od kmetov z Majorke v konstituanto. Kmalu je bil radi svoje riveristične preteklosti izgnan iz parlamenta in ponovno triumfalno izvoljen na Majoriki za narodnega zastopnika. Radi riveristične propagande je bil celo v ječi, kmalu nato pa se je pojavil v ospredju koalicije desničarskih avtonomistov. Vse svoje premoženje je baje spravil na varno in čakal znamenja za vstajo. »Ali bo Juana Marcha ugnala republika, ali pa se bo njemu pokorila,« je že pred 4 leti vzkliknil v španskem parlamentu bivši finančni minister Jaime Corner.

Časniške gredice

SALTO MORTALI.

»Del. politika« piše: »Slovenec« za Orjuno in Poč. »Slovenec« se kar suče v salto mortalih. Danes z največjo vneto zagovarja tisto, kar je še včeraj preklinjal. Tako smo svojčas brali v »Slovcu« najostrejšje izpade proti Orjuni in Poču, zdaj pa dan za dnem beremo v njem povečevanje španskih orjuncev in povofev, ki so se uprli zakoniti vladi, ki uživa zaupanje volilcev in predsednika republike. Da, kogar Bog udari s slepoto, temu ni več pomoči. Zato »Slovcu« tudi ne bomo predočevali posledice, ki bodo nujno prišle nad njegovo fašistično zamaknjenost.«

SMRAD.

V »Del. politiki« beremo: Beograjski list »Balkan« si je ob priliki smrti Gorkega izstavil tole sramotno spričevalo: »Maksim Gorki je končal. Tako je izginil velik nepridiprav... On je vzniknil iz grdobije in je vnesel grdobijo v literaturo. — Ako more iz umazanije nastati močnata jed, potem more iz blata nastati literatura. Njegova duša je bila smrdljiva...« — »Jugosl. list« v Sarajevu je k temu napisal: Toliko smradu je preveč. Čeprav prihaja iz Balkana.

Kulturni vzgledi

Krstna predstava v ruškem letnem gledališču

V nedeljo je gledališki odsek ruškega Sokola proslavil petletnico svojega danes že daleč naokrog znanega letnega gledališča. Ob tej priliki je bila krstna predstava ljudske igre s petjem v trah dejanjih: »Od Pohorskih pavrov vam hočem zapeti«. Ruško letno gledališče je prva in edina stalna tovrstna ustanova v naši državi in je zadobila svoj sloves ne samo radi neverjetno lepega romantičnega okolja, ki ga je kakor nalašč v svrhe letnega gledališča ustvarila priroda sama, ampak tudi radi izredne ambicije, naddarjenosti, vztrajnosti in naddiletantske stopnje nekaterih ruških diletantov. Ruška diletantska odrska družina se je lotila priprav za to nedeljsko krstno predstavo s tem večjo vneto, ker je ustanovitelj in voditelj ruškega letnega gledališča g. Vekoslav Janko, naš popularni svoječasni mariborski igralec in sedanji član ljubljanske opere, sestavil in spisal to ljudsko igro, povzeto iz življenja pohorskega kmetskega ljudstva, kakor nalašč za nekatere znane vodilne igralce, ki so svoje vloge imenitno opravili.

Delo samo zajema zgodbo o svojeglavnem, oblastnem in v družinskem krogu edino merodajnem posestniku Jerneju Hribarju, ki ga pravde z bližnjo graščino, domače razmere, ki niso tako hude, kakor jih gleda on v svojem razvnetem pesimizmu, in druge okoliščine počenejo v stanje trajne razdraženosti in živčne razvrzanosti, sitnarstva, ki ga siplje zlasti nad najstarejšim sinom Petrom, in končno v alkoholizem, ki mu spodje življenjske temelje in mu izsuši življenjske sokove. Njegov najstarejši sin Peter se vrne domov in prevzame, mlad stavec, domačijo z najčvrstejšo voljo, da jo postavi zopet na trdne temelje. V ta okvir je V. Janko zagrabil mnogovrstne, zanimive tipe iz tega življenjskega okolja od krojača Igljica in oglarja Lenarta pa do župnika, gozdarja, berača s harmoniko, učitelja, hlapca Tijeka itd. Ves ta svet predstavlja živo podobo kmetskega življenja na Pohorju z vsemi značilnimi lastnostmi, življenjskimi prilikami, običaji (svatba v drugem dejanju!), slabostmi in govorico, ki je spretno spretno s premočrtnimi nemčizmi. Igra ne izkazuje literarno kvalitnih ambicij, ker ima predvsem drug namen. Je pa tako dobro izpeljana in podana, da so nekateri prizori odlično učinkoviti in da povzročajo pri gledalcih globok vtis. Med tehničnimi hibami v izgra-

Peter, ki je s fantovsko razživljenostjo ter v poletu mladosti odlično povdarjal nasprotje k očetovemu značaju, vedno globoko vdan domačiji in zlasti materi, in ki je uspelo tolmačiti tudi nekatere težje momente, kakor na primer ob slovesu in vrnitvi k umirajočemu očetu, ter končno mlajši sin Tonček v prikazovanju Darka Lesjaka, ki je presenečal z vseskozi naravno, neposredno igro.

V zboru oseb in tipov, ki nastopajo na tem sicer zabavnem pozorišču Hribarjeve tragedije, kjer se veselje družji z žalostjo, poskočnost z resnobo, se pojavlja resna podoba Hribarjevega soseda Lešnika, ki ga je kreiral Ivan Podlessek, ob njem fantovsko poudarjeni Hanžek Otmarja Rateja, nadalje s humorjem, šegavostjo in v vsakem položaju s prožno duhaprisotnostjo odlikujoči se krojač Igljic, ki ga ne motijo še tako ksantipske težnje žene Igljčke v izborbenem prikazovanju Olge Jaroševe, ki je zadobil v Franju Sorniku mojstrskega oblikovalca in prikazovalca, potem oglar Lenart, ki je v pristni pohorski govorici in sočnimi povdarki zazivel v podobi Janka Fridolina. zatem postavni gozdar Amerika Dolinška, mladi lovec Branka Stanija, mladostna Ančka Rozike Bečelove, pojoči in svirajoči berač s harmo-

Mariborske in okoliške novice

Ognjeni element upepelil štiri domačije

Danes okrog 1. ure zjutraj je pričelo goret na Taznem gosp. poslopje posest. Neže Skalejeve v Krekovi ulici 6. Domači so bili v najboljšem spanju. S težavo so s pomočjo sosedov rešili obe kravi, zgorele pa so kure in vse gospodarsko orodje. Mariborski gasilci so bili hitro na lice mesta in se je tem zahvaliti, da še ogenj ni upepelil stanovanjske hiše, ker je že gorelo ostrešje. Gasili so neprekinjeno tri ure. Tudi so morali gasilci črpati vodo iz precej oddaljene »Tekste«. Kakor se čuje, je podtaknila ogenj zlobna roka. Škoda se ceni na 40.000 Din.

V Zgor. Verjanah pri Sv. Trojici v Sl. gor. pa je ogenj včeraj zvečer do tal upepelil veliko gospodarsko poslopje posest.

Magdiča Jožefa. Poslopje je bila zelo velika stavba z lepimi hlevi in drugimi gospodarskim prostorom. Z velikim naporom gasilcev iz Trojice in Lenarta ter domačega ljudstva so rešili le živino ter nekaj orodja. Pri eševanju živine se je hudo opekla žena lastnika Magdič Jožefa po obeh rokah in obrazu. Ogenj je bil tako visok in močan, da ga je opazila celo Gor. Radgona, ki je tudi alarmirala gasilce in prispela na lice mesta ter takoj stopila v akcijo. Škoda znaša 80.000 Din, ki pa je krita le z 15.000 Din zavarovalnine. Govorijo se, da je ogenj zanetila zločinska roka.

Na Lučkem vrhu ima posestnik Ignac

Dokl lepo viničarijo, v kateri je stanoval viničar Vinko Geratič. Preteklo nedeljo se je Geratič s svojo ženo podal v cerkev k Sv. Trojici, doma pa so ostali trije mladoletni otroci, v starosti 3 do 7 let. Kmalu po odhodu starišev so se pričeli otroci igrati z vžigalicami. Nenadoma je v listnjaku, kjer so se otroci igrali, izbruhnul požar, ki je v kratkem času vpepelil vso viničarijo. Zgorelo je vse, tako da je viničar Geratič dobesedno postal berač. Posestnik Dokl pa trpi okoli 20.000 Din škode. Isti dan je ogenj vpepelil tudi gospodarsko poslopje posestnika Martina Benka v Selcah pri Sv. Barbari in znaša škoda okoli 18.000 Din.

Lepo uspeli počitniški tečaj za zborovodje

Ipavčeva pevska župa v Mariboru je v času od 3. do 8. avgusta priredila ferijalni tečaj za zborovodje. Tečaja se je udeležilo razveseljivo število prijateljev petja in glasbe, posebno častno pa je bil zastopan učiteljski stan, bodisi po učiteljih, bodisi po učiteljskih kandidatih. Vseh udeležencev je bilo pri dopoldanskih predavanjih 28, pri popoldanskih pa 38 (razliko so tvorili po ogromni večini pevci društva Jadran). Pri dopoldanskih predavanjih so imeli udeleženci priliko, spoznati mnoge in nove pridobitve na polju metodike mladinskega, oziroma šolskega petja ter pota za osnovno glasbeno vzgojo, kar je vodja tečaja prof. Druzovič izvajal praktično z udeleženci samimi, deloma pa tudi z manjšim ad hoc sestavljenim dečjim zborom. Prof. Mirk pa je v najpoglavnejših obrisih podal razvoj evropske glasbe s posebnim ozirom na pe-

tje in na odnosne glasbene oblike. Pri popoldanskih predavanjih pa je razmotril razna teoretska in praktična vprašanja, ki se tičejo pevsko-tehnične in glasbene vzgoje naših zborovskih pevcev ter delovanja zborovodij. V to svrhu se je z udeleženci vadilo tudi zborovsko petje. Zanimanje udeležencev za predavanja je bilo zelo veliko, kar priča zlasti 95%tna frekvenca in želja, ki so jo na koncu izrekli vsi, to je, da bi prihodnje leto priredili zopet tak tečaj, po možnosti še daljši kot je bil ta. S tem tečajem je Ipavčeva pevska župa storila važen korak naprej v kulturni vzgoji naših severnih krajev in dosegla izredno visok moralen uspeh. Želeti bi bilo le, da bi tako oblasti in korporacije kakor vsa javnost znale ceniti to nesebično kulturno delo naše pevske organizacije ter jo vsestransko podpirale.

Dravski valovi pogoltnili samomorilčevo truplo

Danes okrog 6. ure zjutraj je šel proti dravski brvi ključavničarski pomočnik Satler Leopold iz Studencev, ki je opazil, da se je neznan moški povzpela preko ograje in se vrge v Dravo. Obvestil je takoj bližnjo policijsko stražnico, od koder se je podal stražnik na lice mesta, kjer je še ležala aktovka, ki jo je bil neznanec tam pustil. V bližini se nahajajoča delavec Hafner Alfred, stanujoč ob Bregu, in njegov tovariš sta za utopljenec samomorilcem takoj odplula s čolnom in ga hotela rešiti. Vsi poskusi pa so bili zaman, ker so valovi neznanca medtem

že pogoltnili. V bližini Dabingerjeve hiše se je truplo pokazalo še enkrat na površje in takoj zopet izginilo v valovju. V aktovki, ki je ležala na brvi, je bila steklenica s toplim mlekom in kruhom, kar vse priča da je bil neznanec namenjen na delo. V aktovki je bila poleg tega še prometna knjižica glaseča na ime Kraner Franc, barvar iz Praprotnikove ulice št. 13. Ko se je Hafner trudil, da reši utopljenca, je vlovil na površini Drave edino še samomorilčevo sivo kapo, prazno denarnico in škatljo vžigalic.

Čuvajte Jugoslavijo!

niko Frica Alberta ter imenitno zabavni hlapec Tijek Lojzeta Toplak, dobrotorni učitelj Ivana Juga, v vseh naključjih življenja in igre zmešni kočar Vrhnik Lojzeka Bučarja, njegova huda žena Divne Jankove, k številnim ksantipskim ženskim lastnostim tečeča dekla Mica Angele Fricove, pastirček Irgec Janka Krampla, volar Blažek Frica Alfonza, kmet Leopolda Vigeca, v izvrševanju svojih dolžnosti strogi orožnik Bogoljuba Kšele ter fant Ivana Čučka.

Podčrtati je, da je med poedinimi igralci precejšnja razlika. Na eni strani imamo dobre, za vse uporabljive diletante, na drugi strani pa tri, štiri, pet igralcev, ki stojijo odločno na diletantski stopnji in ki ustvarjajo zrele like, ki bi bili možni tudi na kakšnem poklicnem odru. Nedeljski uspeh je bil prodoren in je želeti, da bi ob priliki lahko nastopili tudi ruški diletantje na našem mariborskem odru kakor so v pretekli sezoni Cirkovčani.

Vsekakor zasluži ruško letno gledališče, da ga javnost, pa tudi oblastva, v omejenih prizadevanjih in vnemi, ki ga omenjeni oder izkazuje, vsestransko podporo. —ec.

Kam pojdema?

Veliki kabaretni spored Mariborskega tedna dnevno v Veliki kavarni.

Samo enkrat v letu priredi Narodna odbrana Studenci svojo tradicionalno **poletno veselico**. Letos bo na praznik 15. avgusta na telovadišču Sokola I. v Koseškega ulici. Podrobnosti bomo še javili tekom tedna!

Krožek mariborskega upokojenega učiteljstva ima trinajstega avgusta ob treh sestankih »Pri vinogradniku« na Pobrežju. Pri tej gostilni je avtobusno postajališče.

O tem in onem

Iz gledališča. Kakor smo že poročali zupašča Maribor z novo gledališko sezono primadona mariborske operete gđ. Pavla Udovičeva. Mesto nje bo sodelovala v novi gledališki sezoni gđ. Igličeva iz Ljubljane, s katero je mariborska gledališka uprava že sklenila zadevni dogovor.

Napredovanje. Za carinika v II. položajni skupini je napredoval g. Hugo Vernik pri tukajšnji glavni carinarnici.

Smrtna kosa. Umrla sta 68 letni magistratni upokojenec Franc Jarbajer in 61 letni vpok. ključavničar drž. žel. Franc Logar. Žalujemo naše toplo sočutje!

O nekkih dogodivščinah se je razpisalo oni dan glavno radikalno glasilo Jugoslovenske radikalne zajednice za Dravsko banovino. Prav dobro vemo, kje je pravi izvor tem beležkam. Javnost pa bodo nedvomno veliko bolj zanimale številne druge zares »dogodivščine«, ki bodo svoječasno predstavljale zabavne paberke iz pobožnih vrstov...

Naknadna zaprisega. Mestno poglavarstvo v Mariboru, vojaški oddelek razglašča, da se bo vršila naknadna zaprisega vseh voj. obveznikov, ki do danes niso bili iz kateregakoli vzroka zapriseženi na vernost Nj. Vel. Kralja Petra II. v **četrtrek, dne 13. avgusta ob 11. uri predpoldne v Gambrinovi dvorani v Mariboru.** Vsi ti obvezniki naj se tega dne zgledajo ob 10.30 v navedeni dvorani službojočemu uradniku, ki jih bo vpisal v zadevne sezname in potrdil prisego.

Avtobusni promet Mestnih podjetij javlja, da se vrši radi predstoječega praznika Vnebovzetje M. D. v petek, dne 14. avgusta promet na mestnih in podeželskih progah (Selnica, Limbuš-Ruše, Sv. Martin, Reka - Pohorje) kakor ob sobotah.

Mariborski sadni sejem se bo vršil tudi letos v oktobru, bo pa radi nezadostne količine razpoložljivega prvovrstnega sadja v manjšem obsegu kakor lani.

Od 17 Din na 1000 Din. Mlečni paviljon na Mariborskem tednu je na otvoritveni dan izkazal 17 Din inkasa. V nedeljo na zaključni dan pa je ta vsota narasla na 1000 Din. Dobro, higiensko mleko je Mariborčanom očitno dobro teknilo.

Kakšno vreme se nam obeta. V smislu dunajske vremenske napovedi se bo vreme polagoma poslabšalo.

Povožena frizerka. Na križišču Vrtna in Smetanove ulice je včeraj popoldne zavezil neki motociklist v 17letno frizersko vajenka Frančiško Fricovo, ki se je pripeljala s Smetanove ulice s kolesom. Pri padcu je zadobila Fricova k sreči le odrgnine na nogah.

Tri tucate aretiranih. Mariborska policija je v nedeljo aretirala 38 oseb. Razen dveh žeparjev in dveh samomorilnih kandidatov so bili vsi ostali aretirani radi motenja nekega zborovanja.

Prepozno je opazil. Bančnemu uradniku Jovanu Vinku, stanujočemu na Aleksandrovi cesti 6, je bila v večernem nedelj skem vrvežu ukradena srebrna žepna ura z zlato verižico v vrednosti 2700 Din. Tatvino je pa opazil šele naslednjega dne in jo prijavil policiji.

Tatovi koles na delu. Zidarski pomočnik Kumrič Franc iz Trnič pri Račah je

Sin ubil očeta s koso

V nedeljo dne 9. tm. se je odigrala v Kukavi pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah družinska tragedija, ki je zahtevala človeško življenje. Navedenega dne je bila družina Jožefa Janžekoviča, obstoječa iz žene in 33 letnega sina Antona, pri Sv. Lovrencu pri maši. Domov grede so vsi trije obiskali razne vinotoče in prišli konečno na svoj dom precej vinjeni. Radi nekega nesporazumljenja je nastal med očetom in sinom prepir in je oče pri tej priliki zagrabil za koso in hotel sina zabosti. To namero pa so stali domači preprečili s tem, da so očetu koso iztr-

gali iz rok. Toda oče kljub temu ni dal miru in je sina nepretrgoma karal in žalil, tako, da je sin od jeze pograbil koso in jo zamahnil očetu v hrbet s tako silo, da je polovica kose na prsih izstopila. Jožef Janžekovič se je zgrudil in v nekaj trenutkih izdihnil. Vboldljaj je bil absolutno smrtonosen, ker je žrtvi prerezal pluća in ostalo drobovje. — Orožniki so ubijalca aretirali in ga izročili sreskemu sodišču v Ptuj. Svoje dejanje priznava, zagovarja pa se z veliko razburjenostjo.

Kaj izgubljajo Mariborčani. V mesecu juliju so bili v tukajšnjem uradu oddani in prijavljeni sledeči izgubljeni predmeti: 1 strojni ključ, 1 športna pozlačena verižica, 1 15 m dolga vrvi, 1 ženski čevelj, 1 mlad zajec rjave barve, 1 mal čoln, 1 srebrna zapestnica, 1 par naočnikov, 1 aktovka, 1 čoln, 1 svilena ruta, 1 moška obleka, 1 nalivno pero (Penkala), 2 ključa in 1 palica.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.
Pri žrebanju V. razreda, 32. kola, dne 10. avgusta so bili izžrebani sledeči dobitki:

Din 200.000:	47824
Din 80.000:	56244 76546
Din 50.000:	18429 78038 81706
Din 30.000:	70194
Din 20.000:	81352
Din 10.000:	20191 41760 42943 51269 65003
79627.	82504 84760 84808 92529
Din 8000:	14312 16666 16811 21999 26728
31050	33357 34092 37514 55334 56928 59999
75195	77988 83540 87227
Din 6000:	1093 5429 5652 10004 12499
30661	35860 37099 40911 42914 50452 58265
71180	83283 98076
Din 5000:	6112 6557 9220 10109 11009
1525	20652 23371 39833 41272 41728 49351
49508.	52170 64463 76986 92571 94886
Din 3000:	290 394 576 3562 6167
10857	11223 14846 17438 17504 27134 28001
30704	35521 42215 42904 43475 63137 74770
78005	80628 80752 82402 84771 90545 90984
91814	99282 99963
Din 2000:	3497 12456 12487 16504 16507
17340	20122 28832 29764 38760 40645 41489
43727	46509 46509 46698 50095 51686 58649
61653	62971 64143 64852 65854 72668 72716
74887	76975 78992 83838 85578 94989 95424
95766	98391.

Bančna poslovavnica Beznak, Maribor, Gosposka 25.

Ptujske novice

Samomor uglednega posestnika in poštarja. Avgust Soštarič, posestnik in poštar pri Sv. Vidu, je izvršil samomor na ta način, da se je ustrelil s samokresom v levo stran prsi. Ptujski reševalci so ga takoj prepeljali v ptujsko bolnišnico, vendar je med potjo izdihnil. Vzrok samomora so neugodne gospodarske prilike. Bil je v zadnjem času duševno zmeden, ker je v zadnjih letih izgubil vse svoje premoženje. Bil je oče 11 otrok; lanske leto mu je umrla žena, neprestane boleznimi v družini so požrle vse, kar je še imel. V ponedeljek 10. tm. je v trenutku, ko so ga hoteli sodnijsko deložirati, izvršil ta usodni korak. S to žalostno sočustvuje vse prebivalstvo.

Putnikove novice

Dvodnevni izlet v Graz z avtokarom priredi Putnik 15.—16. avgusta. Odhod iz Maribora (Hotel »Orel«) na praznik v soboto 15. avgusta ob 8. uri, odhod iz Graza (Hotel »Steyrerhof«) v nedeljo 16. avgusta ob 19. uri (7. uri zvečer). Vse nadaljne informacije in prijave pri Putniku.

V Maria Zell pelje Putnikov avtokar 18.—19. avgusta. Odhod iz Maribora (Hotel »Orel«) 18. avgusta ob 5. uri zjutraj. Vozna cena Din 200. Prijave pri Putniku.

Zanimiv izlet na Großglockner in v Salzburg priredi Putnik v času 23. do 26. avgusta. Odhod iz Maribora (Hotel Orel) 23. avgusta ob 5. uri. Kolektivni potni list. Vse nadaljne informacije in prijave pri Putniku v Mariboru in Celju. Vozna cena Din 380.

Je življenja in sveta

Žena egiptskih felahov je zarišče družine

Pri egiptovskih kmetih, ki žive v mnogomilijah, se pojem plemenske zadruga bistveno razlikuje od pojma družine prebivalcev Zapada. Kljub temu imamo tudi tu družine, ki same tvorijo cele vasi in so po številu večje nego so bile vasi svojodobnih nomadskih plemen, ki so še bila obdržala patriarhalne običaje. V dolini Nila in v severni Arabiji je bila že pri starih Beduinih, iz katerih so izšli v največji meri Felahi, zadruga istovetna s plemenom ter so z medsebojnimi ženitvami prišla poedina plemena v rodbinske vezi, s katerimi je bilo že obstoječe krvno bratstvo med moškimi še podaljšano. Mohamedansko mnogoženstvo je dovedlo večkrat po pet in pet rodov v zadržno sorodstvo in to z enim in istim človekom ter njegovo obitelji. Na ta način so nastala plemena arabskih Rualov in šamarskih Beduinov, ki so prekoračila tudi že 300 tisoč članov. Na isti način so nastala tudi plemena Taja in afriški Senussi. Tu je bila in je še žena tisti most med plemenom in voljo Prerokovo, ki je pomagala zediniti arabski narod, da so tako večja plemena absorbirala manjša. Tudi danes je še ostala žena pri Felahih oni činitelj, ki s šegami in načinom življenja opominja rod na beduinski izvor in vrši s tem najmočnejšo družinsko vez. Kljub temu pa je ženina naloga v njeni lastni družini zelo omejena. Niti poročene žene niti mladenke ne smejo opravljati moških del. Ženi Felahov je določen tradicionalni obseg dela, ki ga ne sme prekoračiti, pa četudi bi bil njen mož še tako razkačen. Ščasoma pa je postala žena Felahov vendarle pomočnica svojega moža v pravem pomenu besede.

Žene Felahov ustvarjajo družbo, ki je od družbe moških popolnoma ločena. Po končanem delu se žena ne pojavlja javno na vasi. Največkrat pridejo zvečer žene skupaj in to samo one, ki so skupaj opravljale ta dan delo. Zberejo se v posebnih kolibah-haremih, medtem ko se moški zbirajo v dvoriščih pred trgovinami ali pa pri šejku (vaški knez), kjer pijejo kavo, kadijo in poslušajo časopisne novice iz Kaira, ki jih jim prečita eden izmed pismenih navzočih. Tudi otroci se vzgajajo po spolih ločeno.

Prav posebne običaje pa imajo pri sklepanju zakonov. Mladi Felah prosi za izbrano devojko svojo mater. Mati pa sporoči to očetu, ki pošlje svojega zaupnika očetu deklice, da ga povpraša, če je njegova hči še prosta za njegovega sina. Odgovor se praznuje na poseben način. Če je odgovor pozitiven, pošlje oče izvoljenke mladeničevemu očetu posebnega sla, ki zahteva v njegovem imenu odškodnino za nevesto. Po dolgotrajnih pogajanjih in barantanju odšteje mladeničev oče dogovorjeno odkupnino. Poročni dogovor, v katerem se našteje vsa lepa oprema neveste, sestavi mestni sod-

nik. Ker pa obstoja nevarnost mladeničnih porok zlasti pri dekletih, kjer bi šlo za visoke odkupnine, je vlada s posebnim zakonom prepovedala vse poroke 10 do 12-letnih mladenk. Ker pa sta potrebni za izpričanje mladenkine starosti samo dve priči, se dogodi kljub strogoosti zakona, da se radi krivih izpovedb še vedno poročijo tudi mladoletne deklice. Na dan poroke čaka mladenka svojega ženina, ki pride po njo na konju, obdan s številnimi svojimi prijatelji. Pri ženitvi streljajo moški iz pušk. Tu se veliko je, žene pa opominjajo in uvajajo nevesto v vse njene bodoče naloge v pesmih, ki jih prepevajo. Od tega dne dalje živi žena v haremu. Po dnevu krmijo živino, melje žito v ročnem mlinu, prede predivo, izdeluje glinaste lonce in opravlja vsa hišna dela. V teh delih ne pomaga mož nikdar svoji ženi, če pa je pomoč potrebna, pokliče za to drugo ženo. Prav tako pa ne sme tudi žena opravljati moških del.

Sportna gibanja

Deseti dan berlinske olimpiade

Včeraj so se pričele telovadne tekme, nadaljevale pa so se tudi plavalne, nogometne, rokometne in rokoborbne tekme. V plavanju 100 m prosto za dame se je vršil finale in je prvo mesto zasedla Mastenbroek (Holandska) v času 1:05.9 (nov olimpijski rekord), 2. Campell (Argentina) 1:06.4, 3. Arendt (Nemčija) 1:06.6, 4. den Ouden (Hol.) 1:07.6. V predtekkih 4x200 m so startali tudi Jugoslovenci in sicer v tretjem predteku, kjer je zmagala Japonska v novem olimpijskem rekordu 8:56.1. Jugoslovenci se niso plasirali za finale. V obveznih vodnih skokih vodi Degener (USA) s 74.86 točkami, Zihlerl (Jugoslavija) pa zasede s 57.56 točkami 12. mesto. V waterpolu je Jugoslavija premagala Malto s 7:0 (5:0). Pri kolesarski dirki na 100 km je bil prvi Francoz Charpentier v času 2:33:05. Od Jugoslovenov se je plasiral Gartner na 16. mesto. V nogometu je Italija v prvem semifinalu premagala Norveško šele v podaljškju 2:1.

Gospodarske beležke

Zboljšanje položaja pri samoupravnih hranilnicah v prvem polletju 1936. Zveza jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani je sestavila pregled o razvoju vlog pri vseh 29 slovenskih hranilnic v preteklem polletju. Iz pregleda se vidi, da so vloge v tem polletju nazadovale le še za Din 29,321.053, kar je v primeri s prejšnjimi leti znatno zboljšanje. Pri večini hranilnic so tudi v tem vlogi sicer padle, vendar pa se opaža, da izkazujejo vsak mesec nekatere hranilnice prirastek vlog. V

Poleg vseh teh ravnokar navedenih opravil pa je prva in glavna dolžnost žene v zakonu, da postane mati. Šele kot mati postane polnopraven član zadruga, v katero je prešla, ko se je poročila. Če pa ne rodi otrok, tedaj jo sme mož vrniti njenim roditeljem, ki morajo naravno vrniti že poravnano odškodnino. Kljub temu, da je žena po vseh teh običajih odvisna od moža, se pri Felahih ne more govoriti o zatiranju žene. Avtoriteta matere je napram deci mnogo večja nego očetova. Redki so primeri, da bi oče pretepal svojo deco. To dela mati samo po očetovih navodilih. Tudi odrasli sinovi morajo biti pokorni svojim materam. V pogledu vzgoje pa poslušna mož vedno svojo ženo in zadostuje, da žena opazi, da očetov primer ne bi deloval odnošno vplival na deco ugodno. Kakor vidimo, si je žena s časom priborila kot mati prvo mesto v družini Felahov.

VII. 1936 sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta). 1. Otvoritveni konkurzi: v Dravski banovini 2, Savski 1, Vrbaski —, Primorski —, Drinski 1, Zetski —, Dunavski 4, Moravski —, Vardarski —. Razglašene prisilne poravnave izven konkurza: v Dravski banovini 1, Savski —, Vrbaski —, Primorski —, Drinski —, Zetski —, Dunavski —, Moravski —, Vardarski —. Končan. konkurzna postopanja: V Dravski banovini 1, Savski —, Vrbaski 1, Primorski —, Zetski 1, Dunavski 2, Moravski 2, Vardarski —. Potrjene prisilne poravnave: v Dravski banovini 7, Savski 3, Vrbaski 2, Primorski —, Moravski —, Drinski —, Zetski 2, Dunavski —, Vardarski —.

Italijanska družba za uvoz živine. Pod predsedstvom italijanskega kmetijskega ministra je bila ustanovljena v Rimu Družba za uvoz živine v Italijo, ki bo imela odločilen vpliv za uvoz živine iz Jugoslavije. Naloga nove družbe je, da regulira uvoz žive in zaklane živine, da ostanejo cene stabilne in da se tudi na domačem trgu ne povišajo preveč.

Preventivno. Bankir (kirurgu pred operacijo): Če bi v narkozi prišlo do katerihkoli mojih izjav v pogledu bilance našega zavoda, Vas prosim, da tega ne jemljete na znanje, ker bi to ne odgovarjalo resnici.

Trgovsko sposoben. »Ta postelj je iz časov Ludvika XVI., in je spal na njej sam kralj.« »Kaj govorite, saj je vendar slog mnogo starejši!« »Mogoče! Najbrže je kupil kralj že staro postelj.«

Samogovor stare device. »Komisar, ki stanuje na nasprotni strani, piha neprestano okrogle balončke v zrak. Ali naj smatram to za ženitno ponudbo?«

januarju izkazujejo več prejetih kakor dvignjenih vlog 3 hranilnice, v februarju 6, v marcu 5, v aprilu 4, v maju 6, v juniju celo 7 hranilnic. (Tu je upoštevan le dejanski porast v gotovini plačanih vlog, ne pa porast vlog zaradi pripisa obresti. Sicer bi v prvih mesecih leta izkazalo prirastek vlog še večje število hranilnic.) Zlasti ugodno se razvijajo vloge v tekočem računu.

Konkurzi in prisilne poravnave. Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 15. do 31.

Mali oglasi

Službo dobi

SIVILJO za konfekcijo sprejemem takoj. Vprašati Koroška cesta 3. 3967

Stanovanje

GOSPODA sprejemem na stanovanje in hrano. Vrbanova 28. pritličje, desno. 2968

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO oddam pri parku v Vrazovi ulici šte. 9. 3963

Prodam

BRIVSKO-FRIZERSKI SALON s sigurno eksistenco naprodam v Mariboru. Ponudbe pod »Štev. 3966« na upravo »Večernik«. 3966

Dunajski Velesejem

od 6. do 12. septembra 1936

Tehnični in poljedelski sejem

do 13. septembra

Veliki sejem srednje Evrope

Razstavljalci iz 18 držav
lakupovalci iz 70 držav

Posebne razstave:

Britansko-Indije, Francije, Holandske, Italije in Madjarske

Nikar poseben vizum. S sejsmsko izkaznico in potnim listom prost mejni prestop v Avstrijo. Madžarski prehodni vizum se izda na meji proti predložitvi sejsmske izkaznice. Veliko znižanje vozne na jugoslovenskih, madjarskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranskem morju in pri zračnem prometu

Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejsmske izkaznice (à Din 50) se dobe pri

WIENER MESSE A.G., WIEN VII

ter pri častnih zastopstvih v Mariboru:

podružnica Ljubljanske kreditne banke, zastopstvo putnik A. D., Aleksandrova cesta 35 in njih podružnicah

A. K.:

Žrtev zveste ljubezni

Zgodovinski roman

Bog ne daj, dragi don, smatram ga za zelo dostojnega moža, za prebivalca iz Oranzeesa in tamkajšnjega trgovca z limonami, kakor je sam navedel v potnem listu; hotel sem samo reči, da se otroci gorá čisto zelo čudno oblačijo.

»Da, to je seveda nekaj drugega,« zamrmra Francoz brezbrizno, se obrne stran in prične žvižgati. Trgovec seže v žep, da se prepriča, če so samokresi na svojih mestih, potegne sabljo iz nožnice in se z roko rahlo dotakne ostrine.

Samo po sebi se razume, da se je donna Frančiška šele v jutranjem svetu spoznala s sopotniki; ko je namreč v Burgosu sedla v voz, je bila še temna noč in potniki so jo sprejeli samo z zehanjem in nergavim šepetanjem, nezadovoljnij, se je družba pomnožila za dve osebi, ki

sta jih ovirali in sta jim skoro vso udobnost pokvarili.

Francoz je vseeno hotel začeti razgovor; ko ga je pa grafiča odbila s kratkim da ali ne, pozneje pa celo s popolnim trdovratnim molkom, se je razjezil, si zažvižgal in zaspal.

Kmalu spi še trgovec, poleg njega najemnik in menda tudi četrti potnik.

Celo sobarica zaspi, čeprav bi rada čula.

Samo bedna deklica ne dremlje, ne spi. Prvič, odkar je zapustila očetovo hišo, se ji razburjena kri malo umiri, razum pa ji vrne čudni položaj, strah in končno tudi običajni mraz španskih noči.

Često je razum strašen sovražnik naše sreče. Tudi za Frančiško je bil.

Odrinjena iz očetove hiše, obtežena s prokletstvom, vržena v neznan svet sa-

ma, samcata — kaj ji je namreč mogla pomagati stara, sključena sobarica, ali je mogla biti še srečna, ko je pogazila vse narodne in rodbinske obzire? Ali bi sploh še lahko kdaj bila res srečna, četudi jo on, njen zaročenec, vzame za ženo? Ali ne bo teža roditeljske kletve padla na glavo nesrečnice?

Ura za uro se vleče obapno počasi; dvakrat so že izmenjali mezge, nesrečno dekle pa od samih močnih misli ne more zaspati. Sam Bog ve, koliko trpi.

Prišla ji je v glavo tudi rešilna misel, ki ji jo je poslalo nebo: »Vrnila se bom, padla očetu k nogam, odpustil mi bo, ne bo odrekel odpuščenja svoji hčerki, pristal bo na moje poroko s Stanislavom.« — Takoj pa jo prevzame druga misel, strašna, grozna. Ta misel je bilo njeno peklo, njen satan. Stanislav je bolan, trpi, k njemu grem.

Tako se je borila do ranega jutra z razumom in z ljubeznijo, s peklom in z nebom; toliko solz je prelila, toliko je pretrpela. Ko je zaplavalo krasno, ognje-

vito špansko sonce izza golih čeri Sierre de Oca na nebesno obzorje, ni nesrečnica še niti zatisnila oči; bila je blede, izmučena in bolna. Ko obstane voz radi prepregre v malem mestu Gumielu de Izan, vzkligne prestrašena sobarica:

»Za Boga, gospodična, kaj vam je, ali ste bolni?«

»O, nisem, nisem, zdrava sem, nič me ne boli.«

»Tako ste blede, ostanite tu, nikar ne potujte dalje.«

»Ne, nočem, nočem ostati; potovala bom dalje, saj moram.«

Vsi navzoči se zdramijo; vsi obrnejo oči na sopotnico.

»Časti mi moje, to je angel.« zamrmra Francoz, ki ravna in popravlja zmečkani ovratnik.

»Zares je lepa,« doda Italijan, ki sedi z dekletom na istem sedišču in se stisne proti kočijinemu boku, hoteč ji s tem dati več prostora.

(Dalje sledi.)